Datum: 5 april 2022
Onderwerp: Afvalrapportage 4e kwartaal 2021

1. Inleiding

Voor u ligt de Afvalrapportage over het vierde kwartaal 2021. We steken de spreekwoordelijke thermometer voor de tweede keer in de stad na het stoppen met Diftar. Thema's zijn wederom de ontwikkeling van de inzamelcijfers per afvalstroom, de meldingen van het aantal bij- en naastplaatsingen en dumpingen via Fixi en de milieubak.

Via deze rapportage zullen wij u per kwartaal zo kort en duidelijk mogelijk informeren over de stand van zaken in het afgelopen kwartaal. Op deze manier krijgt u een cijfermatig beeld en daar waar nodig een (korte) kwalitatieve analyse van waar we nu staan op het gebied van ingezamelde hoeveelheden en scheiding, alsmede een update over het schoner worden van de stad.

De kwartaalrapportages vanuit Arnhem Schoner kennen in ieder geval twee vaste onderdelen:

- Inzamelresultaten
- Stand van zaken aangaande bijplaatsingen en naastplaatsingen van afval

Daarnaast zal in de komende rapportages in ieder geval ook een evaluatie van de Milieubak opgenomen zijn. De Milieubak staat sinds 1 juli 2021 structureel 4 keer per jaar in alle wijken. Deze nieuwe en uitgebreide service monitoren we om verdere verbetering ervan snel mogelijk te maken.

Stadskantoor - Eusebiusbuitensingel 53 • Postbus 9200 • 6800 HA Arnhem
Telefoon 0800-1809 (lokaal tarief) • Fax 026-3774830 • www.arnhem.nl

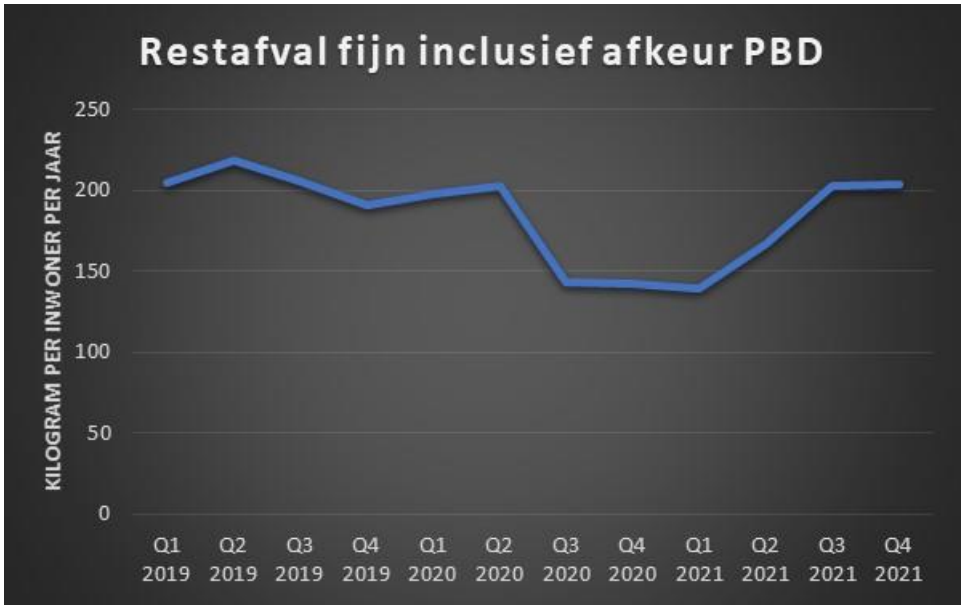
2. Inzamelresultaten

De inzamelresultaten worden gepresenteerd per afvalstroom:

1. Restafval fijn
2. Restafval grof (grofvuil)
3. Plastic verpakkingen, Blik en Drankkartons (PBD)
4. Groente, Fruit en Tuinafval (GFT)
5. Oud Papier en Karton (OPK)
6. Glas

Restafval fijn

Restafval fijn wordt bij de huishoudens ingezameld via ondergrondse containers.
Sinds 1 juni 2021 zijn de restafvalcontainers weer open en kan iedereen restafval zonder afvalpas in de containers gooien. In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de ingezamelde hoeveelheid (in kilogrammen) restafval inclusief het afgekeurde PBD van 2019 tot en met het vierde kwartaal 2021, weergegeven.

Zoals verwacht en over het derde kwartaal 2021 al gerapporteerd, is de hoeveelheid aangeboden restafval toegenomen na de afschaffing van Diftar. In het vierde kwartaal 2021 zien we een stabilisatie van de ingezamelde hoeveelheid restafval van ongeveer 200 kilogram per inwoner per jaar.
De landelijke ambitie van 100 kilogram per inwoner per jaar is niet dichterbij gekomen maar ook niet verder buiten bereik gekomen.
De in Arnhem Schoner gestelde ambitie van 10% vermindering van 200 kilogram blijft realistisch.

Restafval Grof (Grofvuil)

Onder grofvuil verstaan we het grofvuil dat bewoners aanmelden om aan huis op te laten halen, inclusief het afval dat rondom containers is gezet (grof huisraad als banken en kasten, maar ook matrassen en indien vermengd zakken restafval) en het grof huishoudelijk afval van het afvalbrengstation.

De daling van de hoeveelheid zet door. Traditiegetrouw zagen we in december de hoeveelheid richting het einde van het jaar door vakanties toenemen, maar in de maanden daarvoor nam de hoeveelheid juist af. Grofvuil is een stroom die verbrand wordt. Minder grofvuil leidt tot minder kosten en een beter milieurendement.

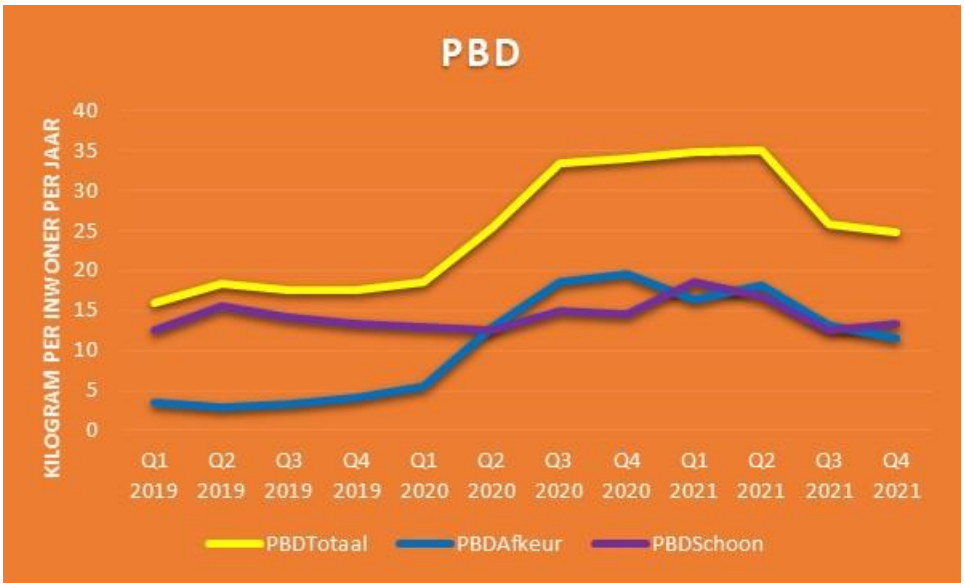

PBD

In het vierde kwartaal 2021 zien we net zoals bij de hoeveelheid ingezameld restafval, een stabilisatie na de eerdere daling in het derde kwartaal.
Gedurende het vierde kwartaal zien we een lichte stijging van het aandeel goedgekeurd PBD naar 53%. Echter is het te vroeg om hier conclusies aan te verbinden.
Ook in het vierde kwartaal zien we dat het PBD dat huis-aan-huis ingezameld wordt via de mini-containers, een stuk schoner is dan het PBD via de ondergrondse containers.

De kwaliteit van het ingezamelde PBD heeft op dit moment de volledige aandacht. Samen met het Afvalfonds Verpakkingen (het verpakkende bedrijfsleven) wordt in maart 2022 een traject ingezet om te komen tot een verhoging van de kwaliteit waarbij het Afvalfonds Verpakkingen (via de uitvoeringsorganisatie Nedvang) zowel operationeel als financieel ondersteunt. Deze pilot zal heel 2022 in beslag nemen.

In dit traject wordt aandacht besteed aan de samenstelling van het Arnhemse afval en de bestaande inzamelstructuur, de verschillen tussen laagbouw en hoogbouw en zal een overzicht van mogelijke interventies en risico's gemaakt worden. Het afvalfonds verpakkingen lijkt met dit traject in ieder geval mogelijkheden te bieden om een beter financieel en milieurendement te behalen. Maatwerk lijkt mogelijk in dit traject waardoor ook de producenten nu actief bij lijken te dragen aan het verbeteren van de kwaliteit.

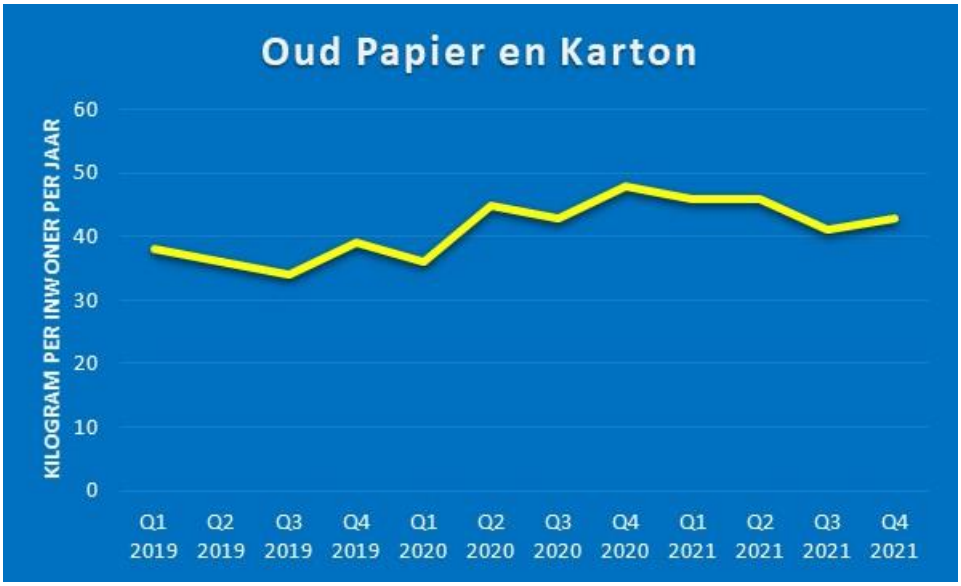

.

Papier en karton

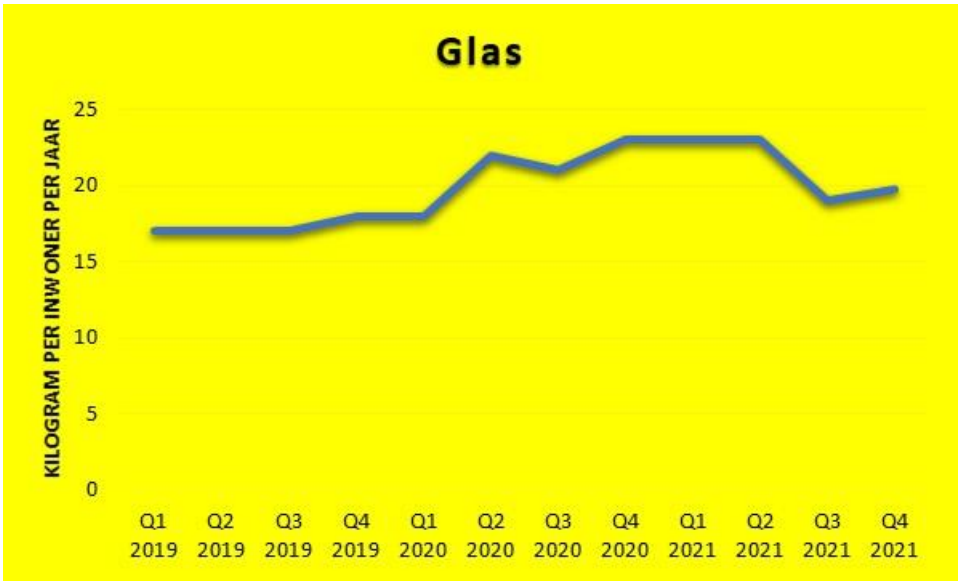
In de eerste twee kwartalen van dit jaar zagen we bij papier/karton een aanhoudende piek door onder andere de coronacrisis. Dit is mogelijk toe te schrijven aan de vele online-bestellingen en de daaruit ontstane hoeveelheid verpakkingsmateriaal.
Na de daling in het derde kwartaal 2021, zien we in het vierde kwartaal weer een lichte stijging. Deze stijging wordt veroorzaakt door de feestdagen in december.

De kwaliteit van het ingezamelde materiaal blijft goed; er is geen sprake van afkeur bij de verwerker.

Glas

Glas heeft het eeuwig leven. Het kan eindeloos gerecycled worden zonder kwaliteitsverlies. Dit maakt glas een uniek materiaal om in de kringloop te houden.
In juni 2021 is de horeca na een periode van lockdown weer open gegaan. De daling in de ingezamelde hoeveelheid glas zou hier goed grotendeels uit verklaard kunnen worden daar waar deze inzameling tijdens de lockdown op een hoog niveau lag. In het vierde kwartaal zie we een stijging van de ingezamelde hoeveelheid. Deze stijging is, net zoals in andere jaren, te verklaren door het seizoenseffect van de feestdagen in december.
In heel 2021 is de kwaliteit van het ingezamelde glas goed gebleven en vond er geen afkeur plaats.

Groente, Fruit en Tuinafval (en Etensresten)

In de stad worden op verzoek van inwoners steeds meer verzamelcontainers geplaatst. Dit naast de citybins voor hoogbouw en mini-containers voor laagbouw.
In 2022 zal bekeken worden of en hoe de inzameling van GFT in de hele stad via verzamelcontainers plaats kan vinden in plaats van citybins. Met die inzamelmethode zal dan gestopt worden.
Inmiddels is het proces om te stoppen met inzameling via citybins in de binnenstad in gang gezet. De locaties van verzamelcontainers zijn bepaald en deze worden binnenkort gepubliceerd voor inspraak en bezwaar. Op basis van dat proces zullen de verzamelcontainers geplaatst worden en zullen bewoners geïnformeerd worden over de wijziging.
De kwaliteit van het ingezamelde GFT blijft onverminderd hoog. De hoeveelheid laat ook in 2021 een dip zien doordat er in de winter minder tuinafval aangeboden wordt.

3. Bijplaatsingen en naastplaatsingen (en dumpingen)

Tijdens Diftar zagen we meer zakken naast de containers staan. Met de afschaffing van Diftar is het aantal bijplaatsingen van zakken bij of in de buurt van de ondergrondse containers, afgenomen. Het schoner worden van die leefomgeving wordt in de stad inderdaad ook zo beleefd. Ook in het vierde kwartaal blijkt dit uit gesprekken in de wijken en de ervaring van onze eigen mensen op straat.

Onderstaand vindt u een beeld van de huidige stand van zaken aangaande het afval in de openbare ruimte. Dit beeld bestaat uit twee pijlers:

- Algemene indruk volgend uit gesprekken met onze toezichthouders afval van Stedelijk Onderhoud, de wijkconciërges, Teams Leefomgeving en wijkinitiatieven als Broek Omhoog en de WOP/Wasplaats.
- Een overzicht van de gemaakte Fixi-meldingen

Voordat we deze twee pijlers toelichten, leggen we uit wat er onder de verschillende termen als naastplaatsing, bijplaatsing en dumping verstaand wordt.
Een *bijplaatsing* is afval dat eigenlijk in een verzamelcontainer had gemoeten maar dat erbij is gezet (bijvoorbeeld een kleine restafvalzak naast een restafvalcontainer).
Een *naastplaatsing* is grof (groot) afval dat naast een verzamelcontainer is gezet, terwijl het eigenlijk naar een afvalbrengstation (milieustraat) had moeten worden gebracht (bijvoorbeeld een lattenbodem of bank).
Wordt grof afval op een willekeurig andere plek in de openbare ruimte gezet dan heet het een *dumping.*

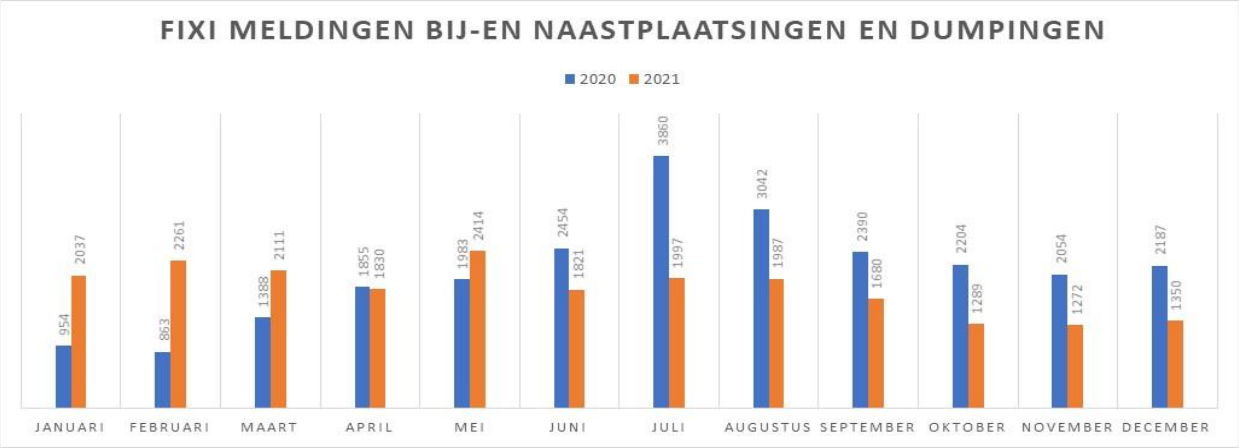
Algemene indruk

De algemene indruk blijft dat sinds de afschaffing van Diftar het aantal bijplaatsingen fors is afgenomen. De *bijplaatsingen* die er momenteel nog zijn, zijn te wijten zijn aan te volle ondergrondse containers, waardoor mensen zich genoodzaakt voelen het afval naast de verzamelcontainer te zetten.
Voor wat betreft *naastplaatsingen* en *dumpingen* van groot (grof) afval is de algemene indruk dat deze afneemt in het vierde kwartaal. Hierbij moet rekening gehouden wordt met het feit dat naastplaatsingen en dumpingen deels seizoensafhankelijk zijn waarbij we een verhoging in de zomermaanden zien. In de eerste helft van 2022 zal een eventuele trend duidelijker worden.

Fixi
Fixi is het instrument waarmee onze inwoners meldingen kunnen doen van allerlei zaken in de openbare ruimte. Meldingen kunnen gemaakt worden via de Fixi-website en Fixi-app.
De meldingen komen bij de gemeente binnen en de verschillende diensten van de gemeente gaan vervolgens aan de slag om de melding op te lossen. Via Fixi wordt een terugkoppeling gegeven aan de melder.
In Arnhem wordt Fixi niet alleen gebruikt door de inwoners, maar passen we het ook professioneel toe. Op 1 juli 2021 is het nieuwe inzamelcontract met PreZero gestart. PreZero gebruikt Fixi binnen dit

contract ook om meldingen te doen en op te lossen. In het verleden deed Prezero dit in een separaat (en eigen) meldsysteem. Naast PreZero doen bijvoorbeeld onze wijkconciërges meldingen via Fixi.
Door dit grootschalig professionele gebruik in combinatie met vele meldingen van actieve inwoners, geeft Fixi een goed en betrouwbaar beeld van de bij- en naastplaatsingen en dumpingen.

In de onderstaande grafiek laten we de Fixi meldingen voor de jaren 2020 en 2021 zien.
Het thema 'Huishoudelijk afval in de openbare ruimte' omvat alle Fixi-categorieën waar sprake is van bijplaatsingen, naastplaatsingen en dumpingen.
Het aantal Fixi-meldingen is sinds de afschaffing van Diftar op 1 juni 2021 teruggelopen in het derde kwartaal en neemt ook in het vierde kwartaal 2021 af. Het aantal meldingen gedurende oktober, november en december is redelijk stabiel en laat door het kwartaal heen geen verdere afname per maand zien.
Zoals eerder aangegeven zullen de eerste kwartalen van 2022 meer duidelijkheid geven over de trend.

Bij het verklaren van verschillen tussen de maanden en jaren speelt een aantal oorzaken een rol. Deze lopen door elkaar en in elkaar over en het blijft dan ook zeer lastig oorzaak en gevolg eenduidig te koppelen.
1) Diftar: De periode Diftar (1 juli 2020 tot 1 juni 2021) is in bovenstaande grafiek redelijk goed te onderscheiden inclusief een daling vanaf juni 2021.
2) Corona: Vorig jaar was er (mogelijk) een versterkt effect door corona (opruimen, vakantiegeld, aanschaffen nieuwe spullen).
3) Lente en Zomer: In de lente- en zomerperiodes wordt er (mogelijk) meer opgeruimd en aangeschaft, wat ook leidt tot een stijging in met name naastplaatsingen. Deze stijging is in beide jaren waarneembaar. Voor 2021 een stuk minder duidelijk omdat net in juni Diftar werd afgeschaft. Het vierde kwartaal 2021 ondersteund de gedachte dat er in de winter minder sprake is van bovenstaand.

4. Milieubak

De milieubak is voor kleine spullen die niet bij het restafval horen. Denk aan een wasrekje, tuinstoel, speelgoed en kapotte elektrische tandenborstel. Vuistregel is dat het afval in een boodschappentas of krat moet passen. Als inwoners meer of groter afval willen inleveren, zijn onze afvalbrengstations daarvoor geopend.
In de tabel hieronder wordt een uitgebreider overzicht gegeven van de afvalstromen die aangeboden kunnen worden.

Afvalsoort	In Milieubak	Niet in Milieubak
Batterijen	Lege batterijen en accu’s van scooters of motoren.	Accu's van auto's. Die kunnen naar het afvalbrengstation.
Glas	Vazen, viskommen, glazen schalen, glasplaatjes van maximaal 40x50 centimeter, enzovoorts.	Glazen potjes en flessen die in de glasbak passen.
Harde kunststoffen	Tuinstoelen, kunststof vazen, plastic krukjes, enzovoorts.	Plastic verpakkingsafval. Dat mag in de (mini)container voor Plastic verpakkingen, Drankkartons en Blik (PBD).
Inktcartridges	Lege inktcartridges van printers.	
Kleine elektrische apparaten	Scheerapparaten, mixers, tandenborstels, koffiezetapparaten, stofzuigers, enzovoorts.	Grote apparaten zoals koelkasten, wasmachines en monitoren en televisies. Breng deze naar het afvalbrengstation.
Klein huishoudelijk afval	Bijvoorbeeld speelgoed en aardewerk potten.	Restafval, grote meubels, matrassen, bouw- en sloopafval en medicijnen. Breng dit naar het afvalbrengstation.
Hout	Planken en paaltjes van maximaal 1 meter, kleine tafeltjes.	Grote houten platen en bouwafval. Hiervoor is het afvalbrengstation.
Metalen	Bijvoorbeeld gordijnrails van maximaal 1 meter, scharnieren, stukjes metalen buis of een wasrekje.	

De Milieubak staat vier keer per jaar een ochtend of middag in elke Arnhemse wijk.
Bij de milieubak staan medewerkers van PreZero en 2Switch. Veel vragen van inwoners over afval kunnen direct door de medewerkers beantwoord worden. Als een vraag niet beantwoord kan worden, verwijzen de medewerkers de inwoner door naar het KlantConctactCentrum (KCC) van de gemeente. In het vierde kwartaal zijn ook onze wijkconciërges aanwezig geweest in de wijken waarin zij actief zijn en hebben goede informatie over kunnen dragen én goede feedback mee kunnen nemen naar de gemeente.

Wat is er gebracht naar de Milieubak?

In het vierde kwartaal is wekelijks een advertentie geplaatst in de Arnhemse Koerier met de volgende standplaats en -dag. We merken dat de inwoners positief zijn over de milieubak en elkaar informeren over wat er weggebracht kan worden.

In de rapportage over het derde kwartaal 2021 zijn cijfers over aantallen bezoekers en ingeleverd afval te vinden. Helaas zijn deze cijfers door een procedurele fout bij de inzameldagen in het vierde kwartaal slechts voor de helft van de stand-dagen beschikbaar. Dit is niet representatief en de cijfers kunnen hier dan ook niet gepresenteerd worden.

Acties

Uit de vorige rapportage (over het derde kwartaal 2021) zijn de volgende aandachtspunten overgebleven:

1) Uitstraling van de locatie in de vorm van posters/banners en info.
2) De bekendheid en daarmee het aantal bezoekers mag nog flink omhoog.
3) Er is behoefte aan het toevoegen van de mogelijkheid om klein chemisch afval in te leveren, zoals bijvoorbeeld verf- en kitresten.

De volgende acties zijn daarop uitgevoerd:

1) Aan de uitstraling van de milieubak wordt gewerkt. Dit mede omdat de duidelijkheid omtrent klein chemisch afval langer op zich liet wachten.

2) In het vierde kwartaal 2021 is elke week een advertentie geplaatst met informatie over de Milieubak in de Arnhemse Koerier. Het bereik van de Arnhemse Koerier met een oplage van 63.000 stuks is groot. Groter dan het bereik van berichten op social media. Om die reden heeft de gemeente ervoor gekozen om juist de Milieubak advertentieruimte te geven in de Arnhemse Koerier en minder via social media.

3) Het uitbreiden van de inlevermogelijkheid voor klein chemisch afval, is besproken met PreZero. De zoektocht naar mogelijkheden duurde langer dan verwacht vanwege de complexiteit als het gaat om chemisch afval. Uitkomst is dat het binnen de bestaande wet- en regelgeving op het gebied van gevaarlijke stoffen, mogelijk is een beperkt aantal soorten klein chemisch afval aan te nemen. Afhankelijk van het afronden van scholing van medewerkers van PreZero, zal in de loop van het tweede kwartaal 2022 de mogelijkheid geboden worden om in ieder geval verfresten aan te bieden bij de Milieubak. Er blijkt onder inwoners veel vraag te zijn naar met name die afvalsoort.

Het afgelopen kwartaal zijn er geen signalen binnengekomen waarin gevraagd wordt om de toevoeging van nog andere afvalstromen.
Wel wordt bekeken hoe om te gaan spullen die herbruikbaar zijn. Deze worden sporadisch aangeboden. Gezocht wordt nu naar ruimte in de auto om deze stroom herbruikbare spullen aan te kunnen nemen.